

ALINA RYNIO, *Pedagogiczne przesłanie Kardynała Stefana Wyszyńskiego polskiego błogosławionego*, Kraków: Wydawnictwo „Scriptum”, 2024, ss. 303. ISBN: 978-83-68252-12-5.

DOI: <https://doi.org/10.18290/rped25171.10>

Książka Aliny Rynio, wybitnej badaczki wychowania chrześcijańskiego, podejmuje tematykę pedagogicznego dziedzictwa kardynała Stefana Wyszyńskiego – postaci niezwykle ważnej dla historii Polski, Kościoła katolickiego oraz szeroko rozumianej kultury duchowej i moralnej narodu. Autorka analizuje pedagogiczne przesłanie Wyszyńskiego, ukazując jego głębokie zakorzenienie w wartościach chrześcijańskich oraz uniwersalne aspekty jego nauczania, które wciąż mogą inspirować współczesnych pedagogów, rodziców i nauczycieli.

Celem książki jest ukazanie kluczowych idei pedagogicznych Wyszyńskiego, ich źródeł oraz wpływu na rozwój myśli edukacyjnej w Polsce. Autorka przybliża czytelnikom nie tylko genezę myśli wychowawczej kardynała, lecz także praktyczne zastosowanie jego pedagogii w kontekście wychowania młodego pokolenia w duchu patriotyzmu, odpowiedzialności i miłości bliźniego.

Recenzowana publikacja jest wieloaspektową analizą przesłania pedagogicznego kard. Stefana Wyszyńskiego. Koncentrując się na fundamentalnych zagadnieniach, które ukształtowały jego myśl pedagogiczną. Autorka rozpoczyna od nakreślenia tła biograficznego Wyszyńskiego, wskazując, jak jego doświadczenia życiowe, w tym trudny czas II wojny światowej, uwięzienie i późniejsza działalność duszpasterska, wpłynęły na jego koncepcje wychowawcze. Bardzo dotkliwym wydarzeniem w jego młodości była strata matki, co głęboko wpłynęło na jego duchowość i miłość do Matki Boskiej, którą od tej pory uważał za swoją duchową opiekunkę. Te przeżycia w dużym stopniu ukształtowały jego podejście do wartości duchowych i wpłynęły na późniejsze nauczanie.

W dalszej części swej książki Alina Rynio wydobywa i analizuje centralne idee pedagogiczne kard. Wyszyńskiego, zwłaszcza te związane z chrześcijańską moralnością i duchowością. Wiele miejsca poświęca wartościom, takim jak wolność, odpowiedzialność, pracowitość, szacunek dla wiary i tradycji, rola wzorów osobowych oraz miłość do Ojczyzny. Wartości te są fundamentem prymasowskiej wizji wychowania. Autorka podkreśla znaczenie prawdy i dobra

w kształtowania postaw moralno-społecznych oraz duchowych jako integralnej części edukacji i wychowania.

Kolejny ważny aspekt omawiany w recenzowanej publikacji dotyczy relacji kardynała z młodzieżą. Autorka pokazuje, jak postrzegał on młodzież i w jaki sposób angażował się w jej wychowanie. Zwraca uwagę na dostrzeganą przez Prymasa Tysiąclecia potrzebę budowania mostów między chrześcijańską duchowością a edukacją, potrzebę integralnego rozwoju i wychowania młodego pokolenia mającego na celu formowanie odpowiedzialnych i świadomych swoich praw i obowiązków obywateli.

W kontekście społecznej pedagogiki Wyszyńskiego autorka porusza kwestię jego zaangażowania w obronę praw człowieka, rodziny, narodu oraz społeczną odpowiedzialność. Wykazuje, że Wyszyński postulował wychowanie, które miało na celu nie tylko rozwój jednostki, lecz także kształtowanie postaw obywatelskich i solidarności społecznej.

Autorka podejmuje refleksję nad współczesną relewancją pedagogiki Wyszyńskiego. Zastanawia się, które elementy jego myśli mogą być odpowiedzią na obecne wyzwania edukacyjne, takie jak kryzys wychowania czy globalizacja. Autorka analizuje, jakie zasady wychowawcze kardynała mogą inspirować współczesną młodzież, pedagogów, rodziców oraz nauczycieli. Aktualność opisanej wizji wychowania Alina Rynio zaleca widzieć na płaszczyźnie preferowanych przez kardynała celów, zasad, form i metod wychowawczych wynikających z określonej integralnej wizji osoby ludzkiej. Metody te zakładały współpracę między wychowującym i wychowywanym. Należy się też zgodzić z autorką monografii, iż prymasowskie cele i metody wyrażały się w informowaniu, formowaniu i inspirowaniu, zaś praktyka łączenia prawd teologicznych z filozoficznymi pobudzała do działania opartego na wolności, prawdzie i dobru.

Książka Aliny Rynio w unikalny sposób odczytuje i przedstawia pedagogiczne dziedzictwo kard. Stefana Wyszyńskiego, wskazując na jego aktualność i uniwersalność. Jest to jedna z niewielu publikacji, która tak kompleksowo i dogłębnie analizuje jego myśl w kontekście pedagogicznym i historyczno-społecznym. Dzięki solidnej bazie źródłowej, w tym licznych pism kardynała, książka wnosi istotny wkład w rozwój badań nad polską myślą pedagogiczną oraz chrześcijańską tradycją wychowania.

Autorka umiejętnie łączy analizę historyczno-pedagogiczną z refleksją teoretyczną, co sprawia, że książka jest wartościowym źródłem zarówno dla badaczy, jak i praktyków. Jest także ważnym głosem w debacie nad rolą celów, norm moralnych i wartości w procesie edukacji.

Monografia ma charakter pedagogiczny, ukazuje rolę rodziny, państwa, szkoły i Kościoła w wychowaniu i jest istotnym przyczynkiem do poszerzenia wiedzy wchodzącej w jej zakres. Przyczynia się także do poszerzenia wiedzy ogólnej, lepszego poznania i zrozumienia historii najnowszej dziejów Polski i Kościoła. Przybliża tragiczne realia Polski po roku 1945, sytuację społeczną i polityczną w PRL, relacje państwo–Kościół, istotę marksistowskiej propagandy i walki ideologicznej, jakiej był poddany cały naród, nie wyłączając Kościoła i wszystkich instytucji wychowawczych i edukacyjnych. Publikacja ma charakter syntetyzujący i jest wynikiem wieloletnich badań autorki związanych z osobą i dziedzictwem błogosławionego kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Jedną z mocnych stron recenzowanej książki jest dogłębna analiza myśli Wyszyńskiego oraz umiejętne ukazanie jej kontekstów historycznych i społecznych. Autorka w sposób zrozumiały i przystępny dla czytelnika przedstawia złożoność nauczania kardynała, co czyni publikację atrakcyjną zarówno dla naukowców, jak i osób zainteresowanych tematyką integralnego wychowania osoby.

„Pedagogiczne przesłanie Kardynała Stefana Wyszyńskiego polskiego błogosławionego” autorstwa Aliny Rynio to wartościowe dzieło, które wnosi istotny wkład do polskiej literatury pedagogicznej. Ukazuje znaczenie i aktualność myśli kardynała Wyszyńskiego w kontekście współczesnych wyzwań edukacyjnych, co sprawia, że odczytane przesłanie może być cennym źródłem inspiracji dla pedagogów, teologów oraz wszystkich, którzy interesują się wychowaniem, samowychowaniem, wartościami moralnymi czy rolą religii i znaczeniem środowisk wychowujących w wychowaniu.

Zdecydowanie polecam tę książkę zarówno badaczom, jak i praktykom wychowania dzieci i młodzieży, a zwłaszcza tym, którzy chcą głębiej poznać i zrozumieć ciągle jeszcze mało znane pedagogiczne dziedzictwo błogosławionego kardynała Stefana Wyszyńskiego.

Anna Gronkowska
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
e-mail: annagronkowska99@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1037-6493>